

Çevre Eti?i Fark?ndal?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Çevre Eti?i Fark?ndal?k Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18460>

Özet

Çevre Eti?i Fark?ndal?k Ölçe?i, Nilgün Özer taraf?ndan 2015 y?l?nda yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilm? özgün bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, özellikle fen bilgisi ö?retmen adaylar?nın çevre eti?i prensiplerine ve çevresel sorumluluklara yönelik fark?ndal?k düzeylerini belirlemek amac?yla tasarlanm?tır. Ölçe?in geli?tirme süreci, yap? geçerli?ini sa?lamak için hem aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) hem de do?rulay?c? faktör analizi (DFA) gibi ileri istatistiksel yöntemleri içermiştir. Ölçek, bireylerin çevrenin ahlaki de?erini ve gelecek ku?aklara kar?? olan sorumluluklar?n? ne ölçüde benimsedi?ini ölçmeyi hedefler.

Anahtar Kelimeler

Çevre Eti?i, Fark?ndal?k, Çevresel Sorumluluk, Ahlaki De?er, Fen Bilgisi Ö?retmen Adaylar?, Psikometrik Ölçek Geli?tirme.

Yazarlar

Nilgün Özer

Amaç

Ölçe?in temel amac?, fen bilgisi ö?retmen adaylar? gibi belirli bir hedef kitlenin çevre eti?i kavramlar?na yönelik mevcut fark?ndal?k düzeylerini detayl? ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Bu, ö?retmen adaylar?nın çevre e?itimine ne kadar haz?r olduklar?n? ve hangi etik boyutlarda geli?im göstermeleri gerekti?ini belirlemeye yard?mc? olur.

Ölçek, ayn? zamanda, çevre e?itimi programlar?nın etkilili?ini de?erlendirmek ve ö?rencilerin çevresel meselelere olan ahlaki yakla??mlar?n? nicelle?tirmek için de kullan?labilir. Elde edilen veriler, e?itimsel müdahalelerin planlanmas?nda kritik rol oynar.

Yap?

Çevre Eti?i Fark?ndal?k Ölçe?i, bireylerin do?an?n içsel de?erine ve insan?n çevre üzerindeki etkilerine dair etik sorumluluklar?na odaklanan bili?sel ve duyu?sal yap?lar? ölçer. Bu yap?, sadece çevreyi koruman?n insan refah? için bir araç oldu?unu (antropomerkezcilik) de?il, ayn? zamanda çevredeki her ?eyin ahlaki olarak dikkate al?nmay? hak etti?ini (eko-merkezcilik) içeren geni? bir bak?? aç?s?n? yans?tır.

Ölçek maddeleri, gelecek ku?aklara kar?? sorumluluk, ekosistemlerin bütünlü?üne sayg? ve çevreye yönelik ahlaki yükümlülükler gibi temel çevre eti?i prensiplerini kapsamaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini test etmek amac?yla kapsaml? istatistiksel analizler yap?lm??t?r. ?lk a?amada, ölçe?in faktör yap?s?n?n ke?fedilmesi için aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) uygulanm??t?r. Bu analiz için SPSS istatistik program? kullan?lm??t?r.

AFA sonucunda ortaya ç?kan faktör yap?s?n?n teorik modele uygunlu?unu ve do?rulu?unu kesinle?tirmek amac?yla ikinci a?amada do?rulay?c? faktör analizi (DFA) gerçekte?tirilmi?tir. DFA analizleri için ise **Lisrel 8.8** program? tercih edilmi?tir. Elde edilen bulgular, ölçe?in belirlenen teorik yap?y? yeterli düzeyde ölçtü?ünü göstermi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?ine dair spesifik katsay?lar (örne?in, Cronbach Alfa de?eri) kaynak içerikte aç?kça belirtilmemi?tir. Ancak, ölçek geli?tirme sürecinin bir parças? olarak, faktör analizlerinin yan? s?ra, grup kar??la?t?rmalar? için **t-testi** ve tek yönlü varyans analizi (**ANOVA**) gibi yöntemler kullan?lm??t?r. Bu kar??la?t?rmalar, ölçe?in farklı demografik veya e?itimsel gruplar aras?nda tutarlı sonuçlar üretme potansiyelini dolaylı olarak desteklemektedir.

Grup kar??la?t?rmalar? aracılığıyla, ölçek puanları ile ilgili de?işkenler (cinsiyet, s?n?f düzeyi vb.) aç?s?ndan anlamlı farklılıklar gösterip göstermedi?i incelenmi?tir.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde iki temel faktör analizi türü kullan?lm??t?r:

Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA): Ölçe?in alt?nda yatan faktör yap?s?n? ke?fetmek ve madde yüklerini belirlemek amac?yla **SPSS** kullan?larak gerçekte?tirilmi?tir.

Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA): AFA ile belirlenen faktör modelinin veri seti üzerindeki uyumunu test etmek ve teorik yap?y? do?rulamak amac?yla **Lisrel 8.8** kullan?larak uygulanm??t?r. Bu ikili yakla??m, ölçe?in yap? geçerli?ine güçlü bir kanıt sa?lamaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1= kesinlikle kat?lm?yorum - 5= kesinlikle kat?l?yorum)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Ö?rencileri (Ö?retmen Adayları)

Ya? Grubu: Yeti?kin (Yüksekö?retim Düzeyi)

Popülasyon Detaylar?: Fen bilgisi ö?retmen adaylar?.

Test Metodolojisi: Ölçek puanlar?n?n kar??la?t?r?lmas?nda t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullan?lm??t?r.

?zinler ve Test Y?l?

Ölçek, **Nilgün Özer** taraf?ndan 2015 y?l?nda tamamlanan bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Yazar?n ileti?im adresi: nilgunozer2768@gmail.com

Referanslar

Özer, N. (2015). *Fen bilgisi ö?retmen adaylar?n?n çevre eti?ine yönelik fark?ndal?k düzeylerinin belirlenmesi* (Yüksek Lisans tezi). Aksaray Üniversitesi, Aksaray.

Tezin orijinal kayna??na YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF doküman? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [cevre-etigi-farkindalik-olcegi-toad.pdf](#)

Çevre Eti?i Fark?ndal?k Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuştur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Dünyam?z? gelecek ku?aklarla payla?mak zorunday?z.

Çevrede yer alan her ?ey de?erlidir, ahlaki olarak dikkate al?nmay? hak eder.

?nsan refah?n?n sa?lanmas? için çevreyi korumak ?arttır.

Mutlu bir hayat için çevreyi korumal?y?z.